

SISTEM GRANTOVA ZASNOVAN NA UČINKU (SGZU)

VODIČ ZA OPŠTINE

HELVETAS
Swiss Intercooperation

KOSOVO

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Cooperation Office Kosovo

**Sistem grantova zasnovan
na učinku (SGZU)
Vodič za opštine**

3. Izdanje

Avgust , 2016

Zahvalnost

Ovaj Vodič je izradio projekat “Decentralizacija i podrška opštinama“ (DEMOS).

Sadržaj

Rečnik pojmova	7
1. Uvod.....	9
2. Sistem grantova zasnovan na učinku	10
2.1. <i>Kako funkcioniše?</i>	10
2.2. <i>Ciljevi SGZU.....</i>	10
3. Metodologija procene.....	11
3.1. <i>Pokazatelji učinka opština</i>	11
3.2. <i>Izvori podataka</i>	13
3.3. <i>Merenje i ocenjivanje pokazatelja</i>	13
4. Mehanizam za podnošenje žalbi	15
5. Kalibracija i prilagođavanje grantova.....	17
5.1. <i>Vrste i modaliteti grantova</i>	19
5.1.1. <i>Opštine sa najboljim učinkom</i>	20
5.1.2. <i>Opštine sa najvećim napretkom</i>	21
6. Upravljanje grantovima.....	22
7. Mere za borbu protiv korupcije za partnerske opštine DEMOS	24
Aneks 1: Dodeljivanje grantova opštinama na osnovu rezultata	26

Spisak tabela

Tabela 1: Pokazatelji i radne oblasti	12
Tabela 2: Izvori podataka	13
Tabela 3: Sistem merenja i ocenjivanje rezultata za pokazatelje	14
Tabela 4: Pregled napretka i kalibracije granta	18
Tabela 5: Vrste i modaliteti grantova.....	19
Tabela 6: Procedure upravljanja grantom.....	23

Skraćenice

AKO	Asocijacija kosovskih opština
DEMOS	Decentralizacija i podrška opštinama
GR	Generalni revizor
HSI-K	HELVETAS Swiss Intercooperation - Kosovo
MU	Minimalni uslovi
MALS	Ministarstvo administracije lokalne samouprave
MF	Ministarstvo finansija
OKPI	Opštinska kancelarija za porez na imovinu
KGR	Kancelarija generalnog revizora
SP	Sopstveni prihodi
SGZU	Sistem grantova zasnovan na učinku
KU	Kriterijumi učinka
SUU	Sistem upravljanja učinkom
OPI	Odeljenje za porez na imovinu
SDC	Švajcarska kancelarija za saradnju
TP	Tehnička pomoć

Sistem grantova zasnovan na učinku “SGZU”^[1]: je sistem za dodeljivanje finansijske pomoći opštinama na osnovu njihovom učinka. SGZU DEMOS je strukturisan da uslovljava dostupnost grantova partnerskim opštinama njihovim učinkom. Učinak se meri u 1.) upravljanju finansijama, 2.) pružanju opštinskih usluga za javne prostore, opštinski saobraćaj i upravljanje otpadom; i 3.) lokalnoj demokratiji. Opštinski učinak je direktno povezan iznosom grantova, i opština treba da pokaže da je ispunila minimalne uslove (MU).

Minimalni uslovi „MU“: mere kapacitet partnerske opštine u izvršavanju nekih od osnovnih funkcija. MU se ili mogu ili ne mogu ispuniti. Partnerske opštine koje ne mogu da prikažu da ispunjavaju minimalne uslove neće imati pristup grantovima. Partnerske opštine su podobne da prime svoje grantove nakon ispunjavanja minimalnih uslova.

Finansiranje projekata u odabranim oblastima: partnerske opštine podnose predloge projekata za finansiranje u jednoj od sledećih oblasti: javni prostori, mobilnost, upravljanje otpadom, upravljanje finansijama i lokalna demokratija. Pored toga, one mogu dobiti na zahtev prethodno pripremljenu Tehničku pomoć (TP) u gorenavedenim oblastima.

Izdvojena sektorska budžetska pomoć: se dodeljuje partnerskim opštinama koje imaju ocenu 4.5 (od 6) ili više. Opštine koje primaju ovu vrstu budžetske pomoći imaju veću fleksibilnost u njenom trošenju; nema kriterijuma za su-finansiranje i ne postoji potreba za podnošenjem predloga projekata.

1 [1] Iz „Sistemi grantova zasnovani na učinku“, Koncept i međunarodno iskustvo, UNCDF, iii-iv str.

1. UVOD

Projekat „Decentralizacija i podrška opštinama“ (DEMOS) finansira SDC, a sprovodi HELVETAS Swiss Intercooperation (HSI). DEMOS radi sa 17 partnerskih opština (vidi mapu) koje su grupisane u tri regiona: u zapadnom, centralnom i istočnom Kosovu, što pokriva oko 40% stanovništva Kosova (oko 700,000 stanovnika). DEMOS takođe radi i sa nadležnim institucijama na centralnom nivou.

Slika 1: Mapa partnerskih opština

DEMOS ima za cilj da unapredi upravljanje i pružanje usluga u oblasti javnih prostora, mobilnosti, upravljanja otpadom, upravljanja finansijama i lokalne demokratije. Osnovni mehanizmi za postizanje ovog cilja su kroz Sistem grantova zasnovan na učinku i Tehničku pomoć.

2. SISTEM GRANTOVA ZASNOVAN NA UČINKU

SGZU je sredstvo razvijeno da nagradi opštine na osnovu njihovog učinka u odgovarajućim odabranim oblastima. Usmeren je ka pružanju podsticaja za opštine da poboljšaju svoj rad. Inovativna funkcija iza pristupa SGZU je u tome što stvara veze između grantova koje partnerska opština prima i njenog učinka: dobar učinak u oblasti javnih prostora, mobilnosti, upravljanja otpadom, upravljanja finansijama i lokalne demokratije je nagrađen većim grantovima.

2.1. Kako funkcioniše?

SGZU ima četiri glavna koraka:

- i. Minimalni uslovi (MU) (vidi poglavlje 3.1) su početna tačka koje moraju ispuniti sve partnerske opštine da bi dobile grant;
- ii. Merenje učinka opština na osnovu seta pokazatelja (vidi Tabelu 1);
- iii. Dodeljivanje grantova (vidi Aneks 1) opštinama na osnovu njihovog učinka, i
- iv. Praćenje sprovođenja relevantnih projekata.

2.2. Ciljevi SGZU

SGZU se bavi samo nekim opštinskim nadležnostima (vidi član 17. Zakona o lokalnoj samoupravi).

Cilj SGZU je: a) da se poboljša pružanje javnih usluga, lokalna demokratija i nadzor nad izvršnom vlašću, kao i upravljanje finansijama; i b) da se podstaknu opštine da koriste i povećaju sopstvene prihode (SP), što će ih učiniti autonomnijim. SGZU takođe pruža partnerskim opštinama sredstvo koje se može koristiti za formulisanje politika i usklađivanje sa dugoročnim ciljevima razvoja. Osim toga, ono takođe deluje kao važno sredstvo za poboljšanje veza između centralne i lokalne vlasti sa jedne strane, i za bliže angažovanje između lokalnih vlasti i građana, sa druge strane.

3. METODOLOGIJA PROCENE

Procena opština u pogledu SGZU se vrši na godišnjem nivou gde se analiziraju podaci iz prethodne godine (u 2014, na primer, procenjuje se učinak iz 2013). Konačna procena se oslanja na zvanične podatke relevantnih kosovskih institucija (vidi Tabelu 2).

Koraci tokom procene su dati u nastavku:

1. Generalni revizor (GR) objavljuje godišnji izveštaj za svaku opštinu;
2. Odeljenje za porez na imovinu (OPI) u Ministarstvu finansija objavljuje godišnje izveštaje o porezu na imovinu;
3. MALS objavljuje izveštaj o učinku opština;
4. Da bi se obezbedila validnost podataka, DEMOS angažuje spoljnog subjekta da proceni validnost podataka;
5. Konačni izveštaj o bodovanju učinka i dodeljenim grantovima za svaku opštinu je izrađen prema metodologiji DEMOS za merenje i bodovanje;
6. Ceremonija dodele grantova se organizuje sa opštinama.

3.1. Pokazatelji učinka opština

Opštine moraju da zadovolje sledeće minimalne uslove (MU) koji se takođe koriste kao kriterijumi za pristup grantovima:

- GR može dati mišljenje u godišnjem revizorskom izveštaju;
- Minimalna stopa naplate poreza na imovinu je 30%;
- Godišnja članarina u Asocijaciji Kosovskih Opština (AKO) je plaćena 100%;
- Neophodne mere za borbu protiv korupcije se preduzimaju prema strategiji DEMOS za borbu protiv korupcije;
- Opštine u svojim izveštajima za SUU navode tačne podatke.
- Do 31. avgusta tekuće godine, opštine treba do potroše više od 90% od granta koji su dobili pre dve godine.¹

SGZU ima 6 nivoa (od 1 do 6). MU važe za prva 4 nivoa grantova (vidi Aneks 1). Povrh toga, opštine koje uspeju da stignu do dva najviša nivoa (nivo 5 i 6; sa bodovanjem od 4,50 do 6), da bi se kvalifikovale za izdvojenu budžetsku podršku prema sektoru, pored potrebe da se pridržavaju sa svim MU, imaju i dodatni uslov: naplatu od 70% ili više fakturisanog poreza na imovinu (bez dugova) na godišnjem nivou.

¹ Na primer, grant dodeljen septembra 2014 treba da bude potrošen pre kraja avgusta 2016. "Potrošeno" znači da je završena "Faza 3" kao objašnjeno na strani 16.

Pošto se svi MU ispune, učinak opštine se onda meri prema setu pokazatelja (10), u sledećim oblastima:

Tabela 1: Pokazatelji i radne oblasti

Oblasti rada	Pokazatelji	Ciljevi	Raspon	Mera
Upravljanje finansijama	% rešenih preporuka iz izveštaja generalnog revizora iz prethodne godine	0-25%	0	1
		25-55%	1	
		55-80%	2	
		>80%	3	
	% godišnje naplate fakturisanog poreza na imovinu	0-30%	0	1.5
		30-50%	1	
		50-70%	2	
		>70%	3	
Javni prostori	Površina parkova/trgova po glavi stanovnika, po kvadratnim metrima (m ²)	0-1.5 m2/po glavi stanovnika	0	0.42
		1.5-3 m2/ po glavi stanovnika	1	
		3-4.5 m2/ po glavi stanovnika	2	
		>4.5 m2/ po glavi stanovnika	3	
	% km puteva sa javnom rasvetom - od ukupnog broja - u urbanim i ruralnim zonama opštine	0-25% of km	0	0.42
		25-50% of km	1	
		50-75% of km	2	
		>75% of km	3	
Mobilnost	% km regulisanih trotoara	0-20 % of km	0	0.42
		20-40% of km	1	
		40-60% of km	2	
		>60% of km	3	
	% lokalnih puteva u opštini koji su asfaltirani	0-70%	0	0.42
		70-80%	1	
		80-90%	2	
		>90%	3	
Upravljanje otpadom	% naselja uključenih u uslugu za sakupljanje otpada	0-60%	0	0.42
		60-75%	1	
		75-90%	2	
		>90%	3	
	% izvršenih uplata	0-50%	0	0.42
		50-70%	1	
		70-90%	2	
		>90%	3	
Lokalna demokratija	Broj izveštavanja gradonačelnika na sednicama Skupštine opštine	0-1	0	0.5
		2-4	1	
		5-7	2	
		>8	3	
	% objavljenih odluka Skupštine opštine	0-55%	0	0.5
		55-75%	1	
		75-95%	2	
		>95%	3	

U konsultaciji sa KGR, DEMOS je odvojio obračun pokazatelja koji se odnose na preporuke revizije. Obračun razlikuje preporuke visokog i srednjeg prioriteta (kao što ih je KGR klasifikovala), odnosno 0,75 i 0,25. Cilj pokazatelja ostaje isti: merenje napretka u rešavanju preporuka iz prethodne godine. Težina i ciljevi za ovaj pokazatelj su kao što je prikazano u tabeli.

3.2. Izvori podataka

DEMOS koristi samo službene podatke koje su dostavile kosovske institucije, time priznajući državne sisteme za pružanje informacija propisane zakonom i izbegavajući skupe i neodržive paralelne sisteme za prikupljanje podataka.

Tabela 2: Izvori podataka

	Pokazatelj	Izvor	
1	% rešenih preporuka iz izveštaja generalnog revizora iz prethodne godine	Izveštaji GR	KGR
2	% godišnja naplata fakturisanog poreza na imovinu	Izveštaji OPI	MF
3	Površina parkova/trgova po glavi stanovnika, po kvadratnim metrima (m ²)	Izveštaj o funkcionisanju opština u Republici Kosovo	MLGA
4	% km puteva sa javnom rasvetom - od ukupnog broja - u urbanim i ruralnim zonama opštine		
5	% km regulisanih trotoara		
6	% lokalnih puteva u opštini koji su asfaltirani		
7	% naselja uključenih u uslugu za sakupljanje otpada		
8	% izvršenih uplata za otpad		
9	Broj izveštavanja gradonačelnika na sastancima Skupštine opštine		
10	% objavljenih odluka Skupštine opštine		

3.3. Merenje i ocenjivanje pokazatelja

SGZU ima relativno jednostavan sistem bodovanja koji omogućava efikasnost i transparentnost. Sistem može da se razvije u skladu sa naučenim lekcijama kroz praksu. U tabeli je dat sistem bodovanja sa određenom merom za svaku radnu oblast DEMOS i njihovi pokazatelji.

Sistem bodovanja je u rasponu od 0 do 3 za svaki pokazatelj. Rezultat 0 ukazuje da minimalni cilj postavljen za odgovarajući pokazatelj nije postignut. Svaki od deset (10) pokazatelja se procenjuje i ocenjuje, prema postavljenim ciljevima.

Tabela 3: Sistem merenja i ocenjivanje rezultata za pokazatelje

Mera	Oblast rada	Pokazatelji	Ciljevi	Ocena
1 od 6 ili 17% od ukupnog rezultata	Generalni revizor	% rešenih preporuka iz izveštaja generalnog revizora iz prethodne godine	0-25%	0
			25-55%	1
			55-80%	2
			>80%	3
1.5 od 6 ili 25% od ukupnog rezultata	Porez na imovinu	% godišnja naplata fakturisanog poreza na imovinu	0-30%	0
			30-50%	1
			50-70%	2
			>70%	3
0.42 od 6 ili 7% od ukupnog rezultata	Javni prostori	Površina parkova/trgova po glavi stanovnika, po kvadratnim metrima (m ²)	0-1.5 m ² /po glavi stanovnika	0
			1.5-3 m ² /po glavi stanovnika	1
			3-4.5 m ² /po glavi stanovnika	2
			>4.5 m ² /po glavi stanovnika	3
0.42 od 6 ili 7% od ukupnog rezultata		% km puteva sa javnom rasvetom - od ukupnog broja - u urbanim i ruralnim zonama opštine	0-25% km	0
			25-50% km	1
			50-75% km	2
			>75% km	3
0.42 od 6 ili 7% od ukupnog rezultata	Mobilnost	% km regulisanih trotoara	0-20 % km	0
			20-40% km	1
			40-60% km	2
			>60% km	3
0.42 od 6 ili 7% od ukupnog rezultata		% lokalnih puteva u opštini koji su asfaltirani	0-70%	0
			70-80%	1
			80-90%	2
			>90%	
0.42 od 6 ili 7% od ukupnog rezultata	Upravljanje otpadom	% naselja uključenih u uslugu za sakupljanje otpada	0-60%	0
			60-75%	1
			75-90%	2
			>90%	3
0.42 od 6 ili 7% od ukupnog rezultata		% izvršenih uplata otpada	0-50%	0
			50-70%	1
			70-90%	2
			>90%	3
0.5 od 6 ili 8% od ukupnog rezultata	Lokalna demokratija	Broj izveštavanja gradonačelnika na sastancima Skupštine opštine	0-1	0
			2-4	1
			5-7	2
			>8	3
0.5 od 6 ili 8% od ukupnog rezultata		% objavljenih odluka Skupštine opštine	0-55%	0
			55-75%	1
			75-95%	2
			>95%	3

Ukupan rezultat se dobija na jednostavan način; kombinovanjem dva faktora (mere i ocene) korišćenjem jednostavne formule:

$$X/(Y/Z)$$

Gde je:

X = mera

Y = maksimalan rezultat za određeni pokazatelj; i

Z = ocena opštine za određeni pokazatelj.

Primer: Pošto je raspon rezultata od 0, 1, 2 i 3, a 3 je maksimalno, recimo „% rešenih preporuka iz izveštaja generalnog revizora iz prethodne godine preporuka” je 2, onda ćemo imati:

X = 1 (mera tog pokazatelja u ukupnom rezultatu);

Y = 3 (maksimalan rezultat za taj pokazatelj); i

Z = 2 (ocena opštine za taj pokazatelj),

tako da je formula $1/(3/2) = 1/1.5 = 0.67$. Prema tome, konačni rezultat te opštine, za taj pokazatelj, bi bio 0.67. Na kraju, sabiraju se rezultati svakog pokazatelja da bi se odredio ukupan rezultat jedne opštine.

Maksimalni ukupni rezultat koji opština može da postigne je 6. Na osnovu ukupnog bodovanja, korišćenjem opisanog modela iznad, svaka opština će dobiti određenu količinu grantova. Detaljna tabela sa količinom grantova izdvojenih prema bodovanju data je u Aneksu 1.

DEMOS obrađuje konačno bodovanje po opštini. Zvanični podaci iz odgovarajućih institucija su uneti u sistem DEMOS. Rezultati se automatski generišu. Pre nego što se okončaju, rezultati se diskutuju sa institucijama na centralnom nivou i sa opštinama. Opštine imaju pravo da se žale na ocene, ukoliko to žele.

4. MEHANIZAM ZA PODNOŠENJE ŽALBI

DEMOS će izraditi karte rezultata svakog avgusta. DEMOS će karte rezultata podeliti sa svojim partnerskim opštinama, zajedno sa iznosom granta koji treba dodeliti za narednu godinu. Ukoliko nijedna žalba nije primljena, DEMOS smatra da se partnerska opština slaže sa rezultatom učinka. Međutim, ukoliko opština smatra da rezultat nije u skladu sa pravilima ovog priručnika, ima pravo na žalbu.

DEMOS koristi pristup „u sistemu“, pa su podaci predstavljeni u kartama rezultata zvanični podaci objavljeni od strane kosovskih institucija. U tom smislu, DEMOS ima odgovornost da koristi tačne godišnje izvore, da pravilno kopira podatke, i izračunava rezultate, ali nema nikakvu odgovornost za podatke i njihov kvalitet. Ukoliko se izvorni podaci dovode u pitanje, onda opština treba da usmeri svoje zahteve za razjašnjenje odgovornoj instituciji koja je objavila dotične podatke. Ako opština osporava tačan izvor, tačnu kopiju podataka ili obračun ili detektuje tehničke greške u rezultatu koji je DEMOS poslao, onda se sledeći mehanizam podnošenja žalbe primenjuje:

1.	DEMOS šalje opštini njen konačan rezultat učinka	Do 17. avgusta, pre 17:00.
Prvostepena žalba		
2.	<p>Opština podnosi žalbu DEMOS. Prvostepena žalba mora da bude opravdana činjeničnim podacima. Žalba je podobna jedino ako dolazi od gradonačelnika dotične opštine. Žalbu treba podneti u pisanoj formi (pismom) na:</p> <p style="text-align: center;"><i>Helvetas Swiss Intercooperation - Kosovo</i></p> <p style="text-align: center;"><i>kosovo.info@helvetas.org</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Tel: +381-(0)38-51.77.15</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Fax: +381-(0)38-51.88.33</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Nazim Gafurri 33, P.O. Box 2,</i></p> <p style="text-align: center;"><i>10000 Priština, Kosovo</i></p> <p>Na recepciji HELVETAS dobićete pismenu potvrdu o prijemu žalbe.</p>	Do 23. avgusta, pre 17:00.
3.	<p>DEMOS saziva sastanak sa podnosiocem žalbe kako bi se bolje informisao o žalbi. DEMOS odlučuje i obezbeđuje pismeni odgovor na žalbu.</p>	Do 25. avgusta, pre 17:00.
Drugostepena žalba		
4.	<p>Podnosilac žalbe se žali na prvostepenu odluku Švajcarskoj kancelariji za saradnju na Kosovu. Drugostepena žalba mora da bude opravdana činjeničnim podacima. Žalba je podobna jedino ako dolazi od gradonačelnika dotične opštine. Žalbu treba podneti u pisanoj formi (pismom) na:</p> <p style="text-align: center;"><i>Swiss Cooperation Office SDC</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Ulica Rexhep Mala, br. 6</i></p> <p style="text-align: center;"><i>10060 Priština, Kosovo</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Tel. +381 38 248 091 / 092</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Fax +381 38 248 096</i></p> <p style="text-align: center;"><i>pristina@eda.admin.ch</i></p> <p>Na recepciji SCOdobićete pismenu potvrdu o prijemu žalbe.</p>	Do 29. avgusta, pre 17:00.
5.	SDC će razmotriti žalbu i obezbediti opravdanu konačnu odluku u pisanoj formi za obe strane.	Do 31. avgusta, pre 17:00.

5. KALIBRACIJA I PRILAGOĐAVANJE GRANTOVA

Opštinski učinak se procenjuje na godišnjem nivou, nakon što su objavljeni zvanični dokumenti iz odgovarajućih institucija. Na primer, učinak opštine za 2013. se meri u 2014, a nakon konačnog objavljivanja rezultata, grant će biti isplaćen početkom 2015; to jest, ako je opština ispunila MU i postigla rezultat preko minimuma od 0.50. Veličina granta se saopštava opštinama u avgustu/septembru, tako da one mogu da ih integrišu na vreme tokom planiranja budžeta.

Procenjena godina	Godina procenjivanja prilagođavanja i obavezivanja	Godina isplate
2013	2014	2015

Grantovi se dodeljuju kada se postigne rezultat od najmanje 0.5. Rezultat od 0 do 0.49 znači da se grant neće dodeliti. Osnovni grant se izračunava na osnovu broja stanovnika u opštini prema zvaničnom broju stanovnika iz popisa. Ipak, faktor izjednačavanja omogućava manjim opštinama da dobiju veći iznos po glavi stanovnika u poređenju sa većim opštinama. Kada je rezultat za određenu opštinu između 0.5 i 1.49, opština u pitanju će dobiti osnovni grant. Ostali rasponi su progresivno opisani u tabeli ispod. Iznos grantova za svaki raspon rezultata i za svaku opštinu je opisan u Aneksu 1.

Tabela 4: Pregled napretka i kalibracije granta

Početak	Napredak				Najbolji	
	osnovni grant	+10%	+20%	+30%	+60%	+90%
0 – 0.49	0.50-1.49	1.50-2.49	2.50-3.49	3.50-4.49	4.50-5.49	5.50-6.00
Minimalni uslovi	Merenje učinka	Jave usluge (javni prostori, mobilnost i otpad)		Upravljanje finansijama	Minimalni uslovi + Merenje učinka + Prikupljanje 70% ili višeod fakturisanog poreza na imovinu	
		Lokalna demokratija				
NEMA PROJEKTA	PROJEKAT				IZDVOJENA SEKTORSKA BUDŽETSKA POMOĆ (NIJE POTREBA PREDLOG PROJEKTA)	
Tehnička podrška Vođena od DEMOS	Tehnička podrška Prethodno određenih 5 oblasti: javni prostor, mobilnost, upravljanje otpadom, upravljanje finansijama i lokalna demokratija Na zahtev u 5 oblasti: javni prostor, mobilnost, upravljanje otpadom, upravljanje finansijama i lokalna demokratija				Tehnička podrška Ograničena na zahtev u 5 oblasti: javni prostor, mobilnost, upravljanje otpadom, upravljanje finansijama i lokalna demokratija	

Sa druge strane, u slučaju da se učinak opštine smanji, što znači da joj je ukupan rezultat manji nego prošle godine, grant će biti smanjen u skladu sa učinkom.

5.1. Vrste i modaliteti grantova

Tabela ispod detaljno opisuje vrste grantova i njihovo korišćenje na osnovu ukupnog bodovanja, nivo su-finansiranja opština, metode isplate i izveštavanje. Ukoliko opštine imaju rezultat od 0 do 0,49, one neće dobiti grant. Imaće pravo samo na TP u 5 radnih oblasti DEMOS. Ukoliko opštine imaju rezultat u rasponu od 0.50 do 4.49, fleksibilnost opština za korišćenje grantova je ograničena. Opštine će morati da podnesu predloge projekata u okviru 5 oblasti i DEMOS odlučuje koji se kvalifikuju za podršku. Pored toga, DEMOS zadržava pravo da učestvuje na tenderu, u tehničkom praćenju i vršenju revizije projekata finansiranih iz granta. U opštinama sa rezultatom koji je 4.50 ili veći dolazi do značajnog uvećanja iznosa grantova izdvojenih za opštinu (za detalje vidi Aneks 1) i do veće fleksibilnosti u korišćenju granta. Vidi Tabelu ispod za detalje.

Tabela 5: Vrste i modaliteti grantova

Opis	Finansiranje projekata u odabranim oblastima	Izdvojena sektorska budžetska pomoć
Granica za pristup grantovima	Rezultat od 0.50 do 4.49	Rezultat od 4.50 do 6
Su-finansiranje	30% (za prvu godinu)	Su-finansiranje se ne zahteva
Podobni rashodi	Predlozi kapitalnih projekata koji se odnose na prioritetne opštinske usluge, lokalnu demokratiju i upravljanje finansijama. Rashodi relevantni za predlog su dozvoljeni, osim za osoblje. Predlog se mora izraditi i podneti preko DEMOS unapred razvijenih šablona.	Svi rashodi u bilo kojoj od 5 oblasti su dozvoljeni, osim za osoblje. Nije potreban predlog projekta.
Tehnička pomoć (TP)	DEMOS određuje sadržaj TP ako je rezultat 0. Za rezultate od 0.50 do 4.49, TP je zasnovana na zahtev od opštine ili je dogovorena zajedno sa DEMOS.	Sa rezultatom od 4.50 ili više, ograničena TP se pruža od strane DEMOS na osnovu zahteva.
Nadgledanje od strane DEMOS	Visoko do srednje	Nisko
Isplata	Dve rate: 70% po potpisivanju ugovora sa opštinom, ostalih 30% po okončanju poslova.	Dve rate: 90% na početku godine a ostalih 10% po završavanju izveštaja o opštinskoj reviziji (maja sledeće godine)
Izveštavanje	Tehnički prijem, opisni izveštaj i finansijski izveštaj, revizija finansijskog izveštaja	Redovan izveštaj GR, revizija DEMOS ako, i kad se to smatra potrebnom

Pored redovnog grantova, partnerske opštine mogu da dobiju dodatne nagrade u sledećim kategorijama:

1. **Najbolji učinak** - opštine sa najboljim učinkom su opštine sa najvećim brojem bodova u određenoj godini;
2. **Najbolji napredak** - opštine sa najboljim napretkom su opštine čiji se rezultat najviše poboljšao u određenoj godini;
3. **Najbolji napredak u finansijskom upravljanju** - opštine sa najboljim napretkom su opštine čiji su se rezultati u 2 pokazatelja, kojima se meri finansijsko upravljanje, najviše poboljšali u određenoj godini;
4. **Najbolji napredak u javnim službama** - opštine sa najboljim napretkom su opštine čiji su se rezultati u 6 pokazatelja, kojima se mere javne službe, najviše poboljšali u određenoj godini;
5. **Najbolji napredak u lokalnoj demokratiji** - opštine sa najboljim napretkom su opštine čiji su se rezultati u 2 pokazatelja, kojima se meri lokalna demokratija, najviše poboljšali u određenoj godini.

Da bi se kvalifikovale za bilo koju od gore navedenih kategorija, opštinski Izveštaji o reviziji za procenjenu godinu treba da sadrže najmanje nekvalifikovano mišljenje.

Svaka kategorija ima 3 nagrade, osim ako postoje 2 para opština sa istim rezultatima, što dovodi do dodeljivanja 4 nagrada (2 x 1. mesto i 2 x 2. mesto).

Ukoliko među partnerskim opštinama nije bilo poboljšanja u procenjenoj godini u bilo kojoj od gore navedenih kategorija, onda se nagrade za tu kategoriju u toj godini ne dodeljuju. Samo napredak se nagrađuje.

5.1.1. Opštine sa najboljim učinkom

DEMOS procenjuje rezultate za svaku opštinu u odnosu na sve ostale i identifikuje tri opštine koje postižu najveći rezultat u godini. Ove opštine će dobiti dodatnu nagradu (pored svog redovnog granta). Opština sa najboljim rezultatima dobija dodatnih 100% od granta koji dobijau toj godini, druga najbolja opština dobija dodatnih 90% i treća dodatnih 80%.

Ovaj dodatni grant se smatra delom redovnog granta i ovaj priručnik se odnosi na taj deo, takođe.

5.1.2. Opštine sa najvećim napretkom

5.1.2.1. Opština sa sveukupnim najboljim napretkom

Slično kao i kod opština sa najboljim učinkom, DEMOS procenjuje rezultate za svaku opštinu u odnosu na njihove rezultate iz prethodne godine i identifikuje tri opštine koje postižu najveći napredak u pogledu rezultata (ukupni rezultat u tekućoj godini u odnosu na ukupni rezultat u prethodnoj godini). Ove opštine će dobiti dodatnu nagradu (pored svog redovnog granta). Opština sa najvećim napretkom dobija dodatnih 100% od granta koji dobija u toj godini, druga opština sa najvećim napretkom dobija dodatnih 90% i treća opština dodatnih 80%.

Ova procena se obavlja za svih 10 pokazatelja.

Ovaj grant se smatra delom redovnog granta i ovaj priručnik se odnosi na taj deo, takođe.

5.1.2.2. Opština sa najvećim napretkom u oblasti upravljanja finansijama

DEMOS procenjuje rezultate za svaku opštinu u odnosu na njihove rezultate iz prethodne godine i identifikuje tri opštine koje postižu najveći napredak na pogledu rezultata za pokazatelje u upravljanju finansijama (rezultat u tekućoj godini u odnosu na rezultat u prethodnoj godini). Ove opštine će dobiti dodatnu nagradu (pored svog redovnog granta). Opština sa najvećim napretkom dobija dodatnih 100% od granta koji dobija u toj godini, druga najbolja opština dobija dodatnih 90% i treći opština dobija dodatnih 80%.

Ova procena se obavlja za 2 pokazatelja:

1. % rešenih preporuka iz izveštaja generalnog revizora iz prethodne godine
2. % godišnje naplate fakturisanog poreza na imovinu

Ovaj grant se smatra delom redovnog granta i ovaj priručnik se odnosi na taj deo, takođe.

5.1.2.3. Opština sa najvećim napretkom u oblasti javnih službi

DEMOS procenjuje rezultate za svaku opštinu u odnosu na njihove rezultate iz prethodne godine i identifikuje tri opštine koje postižu najveći napredak u pogledu rezultata za pokazatelje u oblasti javnih službi (rezultat u tekućoj godini u odnosu na rezultat u prethodnoj godini). Ove opštine će dobiti dodatnu nagradu (pored svog redovnog granta). Opština sa najvećim napretkom dobija dodatnih 100% od granta koji dobja u toj godini, druga opština sa najvećim napretkom dobija dodatnih 90% i treća dodatnih 80%.

Ova procena se obavlja za 6 pokazatelja:

1. Površina parkova/trgova po glavi stanovnika u kvadratnim metrima (m²)
2. % km puteva sa javnom rasvetom - od ukupnog broja - u urbanim i ruralnim zonama opštine
3. % km regulisanih trotoara
4. % lokalnih puteva u opštini koji su asfaltirani
5. % naselja uključenih u uslugu sakupljanja otpada
6. % izvršenih uplata

Ovaj grant se smatra delom redovnog granta i ovaj priručnik se odnosi na taj deo, takođe.

5.1.2.4. Opština sa najvećim napretkom u oblasti lokalne demokratije

DEMOS procenjuje rezultate za svaku opštinu u odnosu na njihove rezultate iz prethodne godine i identifikuje tri opštine koje postižu najveći napredak u pogledu rezultata u oblasti lokalne demokratije (rezultat u tekućoj godini u odnosu na rezultat u prethodnoj godini). Ove opštine će dobiti dodatnu nagradu (pored svog redovnog granta). Opština sa najvećim napretkom dobija dodatnih 100% od granta koji dobija u toj godini, druga najbolja opština dobija dodatnih 90% i treća opština dobija dodatnih 80%.

Ova procena se obavlja za 2 pokazatelja:

1. broj izveštavanja gradonačelnika na sednicama skupštine opštine
2. % objavljenih odluka skupštine opštine.

Ovi dodatni grantovi se smatraju delom redovnog granta i ovaj priručnik se odnosi na taj deo, takođe.

6. UPRAVLJANJE GRANTOVIMA²

Sprovođenje grantova počinje nekoliko nedelja nakon što su saopšteni konačni rezultati i nagrade. Broj aktivnosti je značajan.

One su grupisane u tri faze:

- a. Proces identifikacije, izrada početnih predloženih projekata, kao i osiguravanje njihovih kompatibilnosti sa pravilima koja su predstavljena u ovom priručniku, itd.
- b. Kompletna izrada projekata, uključujući sve relevantne detalje za svaki projekat pojedinačno, tenderske procedure, ugovorni aranžmani i aranžmani o su-finansiranju, itd; i
- c. Sprovođenje i finalizacija procesa, uključujući alate za izveštavanje i nadgledanje.

² Svim grantovima upravlja opština. DEMOS obezbeđuje tehničku pomoć. Izuzeci mogu biti napravljeni prema strategiji borbe protiv korupcije, poglavlje 7, 16. strana.

DEMOS preuzima sve neophodne korake kako bi se obezbedilo pravilno i ispravno korišćenje grantova. Ispod je tabela sa detaljnim opisom faza i aktivnosti za svaku fazu.

Tabela 6: Procedure upravljanja grantom

Aktivnost	Detaljan opis
Faza 1	
<p>Poziv je upućen opštini da dostavi svoje predloge projekata, uključujući i dokumentovane dokaze o kriterijumima podobnosti na osnovu prirode predloženog projekta.</p>	<p>Kriterijumi podobnosti uključuju sledeće dokaze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aplikacija zaprojekat • Dokaz da je projekat na listi opštinskih kapitalnih investicija ili dokaz da je projekat odobren od strane Skupštine opštine • Dokaz da je opština odredila zajednički doprinos od minimum 30% • Dokaz da je lokacija za realizaciju projekta opštinska javna imovina (kopija plana, vlasnički list, ortofoto karta)
<p>Osoblje DEMOS daje procenu kriterijuma podobnosti i informiše opštine.</p>	
<p>DEMOS pruža tehničku pomoć u srodnim oblastima kako bi pomogao opštini u fazi projektovanja. Ova pomoć je uglavnom u vezi provere kvaliteta nacrt koji su izradile opštine. Stručnjaci DEMOS potvrđuju završetak projekta.</p>	
Faza 2	
<p>Opština je pripremila nacrt projekta i stručnjaci su ga potvrdili.</p>	<p>Uključuje sledeća dokumenta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tehnički opis projekta, • Nacrt projekta, • Predmer i predračun radova (u slučaju radova) • Dinamika sprovođenja
<p>DEMOS i opštine potpisuju ugovor</p>	<p>Ugovor postavlja uslove za isplatu granta, na osnovu predloženog projekta za sprovođenje, uključujući i obaveze sufinansiranja. Ovo osigurava da je grant određen po pravilima predviđenim u ovom priručniku i ne postoji mogućnost da se pređe vrednost, dok opštine imaju pravo da dodaju finansijska sredstva, ako to žele.</p>
<p>DEMOS angažuje spoljnog revizora da pomogne opštinama u pripremi procesa javnih nabavki (priprema tenderske dokumentacije).</p>	<p>Opštine su nosilac procesa javnih nabavki, u skladu sa važećim zakonima Republike Kosova, dok je DEMOS deo procesa u ulozi posmatrača u svim fazama ciklusa sprovođenja projekta (priprema, tenderski proces, sprovođenje i period nakon sprovođenja).</p>
Opština prenosi svoj potpuni deo za su-finansiranje	
<p>DEMOS prenosi prvu ratu od 70%.</p>	<p>Opština je spremna da započne sa sprovođenjem. Shodno tome, nadzornog organa imenuje opština za nadzor izvođača tokom procesa sprovođenja. DEMOS angažuje tehničke stručnjake i spoljnog revizora za proces nadgledanjasprovođenja projekta.</p>

Faza 3

Opštinska komisija će potvrditi završetak radova/usluga.	Bliska saradnja sa stručnjacima i revizorom DEMOS u cilju potvrde da je taj projekat završen u skladu sa originalnim nacrtom projekta.
Tehnički stručnjaci DEMOS se angažuju sa opštinom da završe proces dokumentacije, kao i procene celog projekta.	<p>DEMOS zahteva sledeća dokumenta pre nego što će poslednja rata biti isplaćena:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potvrdu o primopredaji • Izveštaj tehničkog stručnjaka o završetku • Izveštaj revizora o završetku • Građevinski dnevnik • Građevinska knjiga • Narativni izveštaj • Finansijski izveštaj • Potpisan izveštaj o tehničkom prijemu (opštinski izveštaj) • Finansijski izveštaji (udeo DEMOS i udeo opštine - su-finansiranje)
Imajući u vidu da su gorenavedeni uslovi ispunjeni i zadovoljavajući, DEMOS isplaćuje drugu ratu (30%)	

7. MERE ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE ZA PARTNERSKE OPŠTINE DEMOS

DEMOS zahteva primenu mera za borbu protiv korupcije za stvaranje jednakih uslova za partnerske opštine. Mere za borbu protiv korupcije zasnivaju se na „slučajevima u kojima su podignute optužnice“. Razlozi za ovo su sledeći:

1. Pravosnažne presude nisu pogodne jer su u pitanju pojedinci i ne bi bilo adekvatno „kazniti“ celu opštinu ako je jedan član osoblja odlučio da se uključi u nezakonite aktivnosti. Osim toga, odluka o konačnoj presudi obično traje predugo, što ne bi imalo značaj u periodu trajanja projekta DEMOS.
2. Slučajevi pod istragom, pre podizanja optužnice, su poverljivi i veoma osetljivi. Bilo bi neprikladno za DEMOS da poveže isplatu grantova sa ovim procesima.
3. Pravni princip „osoba je nevinna dok joj se ne dokaže krivica“ neće dozvoliti DEMOS da zasnuje suspenziju na slučaju pod istragom (pre podizanja optužnice).
4. Isključivanje opštine na osnovu istrage (pre podizanja optužnice) će otvoriti mogućnost zloupotrebe (treća lica koja podnose slučajeve iz političkih razloga).

Mere DEMOS za borbu protiv korupcije su sledeće:

1. **Slučaj:** Ako je gradonačelnik ili političko osoblje (direktori) partnerske opštine optužen.

Mere: DEMOS neće preneti sredstva na opštinski račun i upravljati njima u potpunosti, uključujući projektovanje/planiranje, raspisivanje tendera, procenu i nadgledanje projekata dok se proces ne završi. Kada je sudski proces završen i preduslovi ponovo uspostavljeni DEMOS ponovo može dozvoliti opštini da prima sredstva.

2. **Slučaj:** Ako su javni službenici optuženi.

Mere: DEMOS od gradonačelnika zahteva preduzimanje hitnih mera protiv osoblja koji su pod istragom u skladu sa članom 69. Zakona o civilnoj službi. DEMOS će zahtevati dokaz o tome da je opština preuzela neophodne disciplinske postupke (pismo o suspenziji). Ukoliko opština ne suspenduje svoje optuženo osoblje DEMOS neće izvršiti transfer sredstava na račun opštine, već će preuzeti finansijsko upravljanje nad tim sredstvima. Izrada, planiranje, tenderovanje, procena i praćenje projekata, sve do završetka procesa, će se nastaviti vršiti zajednički sa opštinama.

Navedene mere se primenjuju tokom faze projekta.

Aneks 1: Dodeljivanje grantova opštinama na osnovu rezultata

Rezultat	0.5-1.49	1.5-2.49	2.5-3.49	3.5-4.49	4.5-5.49	5.5-6.0	
Opština							
1	Priština	240,000	264,000	288,000	312,000	384,000	456,000
2	Đakovica	100,000	110,000	120,000	130,000	160,000	190,000
3	Peć	100,000	110,000	120,000	130,000	160,000	190,000
4	Vitina	45,000	49,500	54,000	58,500	72,000	85,500
5	Orahovac	45,000	49,500	54,000	58,500	72,000	85,500
6	Ljipjan	45,000	49,500	54,000	58,500	72,000	85,500
7	Kamenica	40,000	44,000	48,000	52,000	64,000	76,000
8	Kačanik	40,000	44,000	48,000	52,000	64,000	76,000
9	Štimlje	40,000	44,000	48,000	52,000	64,000	76,000
10	NovoBrdo	30,000	33,000	36,000	39,000	48,000	57,000
11	Štrpce	30,000	33,000	36,000	39,000	48,000	57,000
12	Elez Han	30,000	33,000	36,000	39,000	48,000	57,000
13	Junik	30,000	33,000	36,000	39,000	48,000	57,000
14	Gračanica	30,000	33,000	36,000	39,000	48,000	57,000
15	Parteš	20,000	22,000	24,000	26,000	32,000	38,000
16	Klokot	20,000	22,000	24,000	26,000	32,000	38,000
17	Ranilug	20,000	22,000	24,000	26,000	32,000	38,000

Nazim Gafurri str.33
PO Box no.2
1000 Pristina, Kosovo
www.helvetas-ks.org

Tel: +381(0)38 51 77 15
Tel: +381(0)38 51 66 44
Fax: +381(0)38 51 88 33
kosovo.info@helvetas.org